

11.05.2021

Asia/9

§ 101

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. valtuustoaloitteesta hätmajoituksen lisäämiseksi asunnottomille naisille

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mari Stycz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
mari.stycz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sinikka Vepsän ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta hätmajoituksen lisäämisestä asunnottomille naisille.

”Aloitteessa edellytetään, että Helsinki lisää asunnottomien naisten hätmajoituspaikkoja ja että nämä sijaitsevat mahdollisuuksien mukaan pelkästään naisille suunnatussa yksikössä. Aloitteen mukaan asunnottomille naisille tulisi taata sukupuolisensitiivistä tilaa ja tukea.

Hätmajoituksen naisasiakkaat vuonna 2020

Hätämajoitusta tarvitseva helsinkiläinen voi hakeutua suoraan Hietaniemen palvelukeskuksen kautta majoitukseen ottamalla yhteyttä puhelimitse tai asioimalla palvelukeskuksessa.

Keskimäärin 15 naista yöpyy joka yö Helsingissä hätämajoituksessa. Esimerkiksi helmikuussa 2021 Hietaniemen palvelukeskuksessa oli seitsemän eri naista asiakkaana sekä Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulmassa kuusi ja Inarintiellä kaksi.

Naisten hätämajoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on järjestetty omaan siipeen, jossa on makuusalit, wc ja suihku. Naisten vuodepaikkoja on normaalioloissa 12 kolmessa eri huoneessa. Koronaepidemian vuoksi paikkoja on turvavälien vuoksi tällä hetkellä yhdeksän klo 17–08 välisenä aikana.

Vuonna 2020 Hietaniemenkadun palvelukeskuksen hätämajoituksessa yöpyi 108 naista. Heistä 58 prosenttia eli 63 yöpyi lyhytaikaisesti alle 10 vuorokautta. 16 naista joutui turvautumaan hätä-majoitukseen pitkäaikaisesti. Heidän majoitusaikansa ylitti 50 vuorokautta. Asumisvuorokausia oli yhteensä 2 642 eli keskimäärin 24,5 vuorokautta henkilöä kohden.

Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulman hätämajoitus tarjosi 45 hätämajoituspaikkaa ajalla heinä-joulukuu 2020 päihteitä käyttäville helsinkiläisille asunnottomille. Naisille ja miehille erikseen korvamerkittyä paikkamäärää ei ole, vaan hätämajoituspaikat jakautuvat kysynnän perusteella. Keskimäärin kuusi naista vuorokaudessa majoittui Alppikulman hätämajoitukseen ja yöpymisiä oli yhteensä 1 035.

Helsingin Diakonissalaitoksen Inarintien hätämajoitus on kohdennettu paperittomille sekä helsinkiläisille päihteettömille asunnottomille ja paikkoja oli elo-joulukuussa 2020 yhteensä 30. Lisäksi tarjotaan hätämajoitusta liikkuvalla romaniväestölle. Paikkoja ei ole jaettu sukupuolen mukaan kiintiöihin. Hätämajoitusta tarvitsevia naisia oli keskimäärin kaksi per yö ja yöpymisiä toteutui yhteensä 308 elo-joulukuussa 2020.

Sininahasäätiö ja Helsingin Diakonissalaitos avasivat nuorille tilapäismajoituksen Sturenkadulle Helsinkiin 1.4.2021–30.6.2021. Se on avoinna kaikille asunnottomille nuorille kuntarajoista riippumatta. Helsingin kaupunki tukee toimintaa muun muassa tarjoamalla lämpimiä aterioita.

Ostopalveluyksiköissä Alppikulmassa ja Inarintiellä naisia ei koskaan majoiteta miesten kanssa samoihin tiloihin. Tarvittaessa naisille voidaan järjestää oma huone tai tila, vaikka pysyvästi naisille korvamerkityjä tiloja ei olekaan. Yksiköissä toimitaan tilanteen ja tarpeen mukaan

ja järjestely on toiminut hyvin. Nykyisellä mallilla pystytään järjestämään sopiva yksityisyyden turvaava ja turvallinen palvelu myös naisille.

Hätämajoituspaikkojen tilanne Helsingissä

Sosiaali- ja terveystoimialalla on tällä hetkellä käytössään yhteensä 46 omaa hätämajoituspaikkaa, joista yhdeksän on varattu naisille. Lisäksi hätämajoitusta hankitaan ostopalveluna paperittomille yksin eläville, pariskunnille ja perheille sekä päihteettömille ja päihdeongelmallisille asunnottomille helsinkiläisille yhteensä 65 paikkaa. Näiden palvelujen kilpailutus toteutettiin syksyllä 2020.

Kilpailutuksen seurauksena hätämajoituksen paikkamäärää lisättiin ja näin myös naisille tarjottava paikkamäärä kasvoi. Tämä on tarpeen, sillä hätämajoitusta tarvitsevien naisten määrä on ollut viime aikoina kasvussa. Naisia ja miehiä ei majoiteta samoihin tiloihin, vaikka majoitus toteutuukin samoissa toimipisteissä. Toimintamalli takaa palvelun joustavuuden, kun majoitusta voidaan tarjota kummallekin sukupuolelle tarpeen mukaan. Palvelussa huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan henkilöiden kulttuurilliset ja muut erityistarpeet.

Sosiaali- ja terveystoimiala on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa laatinut Toimenpidesuunnitelman asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi vuosina 2020–2022. Asunnottomien tilannetta pyritään helpottamaan tilapäisen asumisen ja hätämajoituksen ratkaisujen, erityistä tukea tarvitsevien palveluiden sekä integroitavien ja räätälöityvien ratkaisujen kautta. Osa toimenpidesuunnitelmassa ehdotetuista toimista on jo pantu käytäntöön kuten edellä mainittu lisäpaikkojen hankkiminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että hätämajoituksen lisäämiseen asunnottomille naisille ei ole tällä hetkellä syytä ryhtyä, koska paikkamäärää on vastikään lisätty. Olemassa olevissa majoituspaikoissa tulee jatkossakin huolehtia kaikkien majoittujien yksityisyydestä, erityistarpeista ja turvallisuudesta. Lisäksi on syytä todeta, että hätämajoitus on viimesijainen ratkaisu. Ensisijaista on pyrkiä järjestämään asunnottomalle asunto. Tästä syystä meneillään olevaa yhteistyötä ja toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi Helsingissä on syytä jatkaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustuslain 19 §:n 1 momentin takaama ihmisarvoisen elämän edellyttäminen välttämätön huolenpito merkitsee, että sellaisessa tilanteessa, jossa henkilö on vailla vakinaista asuntoa ja hänen olosuhteensa muutoin edellyttävät kiireellisen asumisen tai majoituksen järjestämistä, voi kunnalle syntyä velvoite järjestää kiireellisesti asumista tai asumisol-

11.05.2021

Asia/9

suhteita koskeva ratkaisu järjestämällä sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumispalveluja.

Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta sekä turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Kunnan järjestämä hätämajoitus tukee näitä periaatteita auttamalla henkilöä, jolla ei ole mahdollista järjestää itse omaa majoittumistaan.

Suunnitelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi Helsingin kaupungin palveluissa ja toiminnassa 2019–2021, tärkeimpänä tavoitteena on lisätä kaikkia sukupuolia ja sukupuoli-identiteettejä edustavien kaupunkilaisten tasa-arvoa, hyvinvointia ja ihmisoikeuksien toteutumista. Hätämajoituspalveluja käyttävien henkilöiden yksilöllisten tarpeiden ja turvallisuuden varmistamisella voidaan edistää heidän hyvinvointiaan."

Esittelijän perustelut

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Sinikka Vepsän ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien hätämajoituksen lisäämisestä asunnottomille naisille, joka on tämän esityksen liitteenä 1.

Lausuntoa on pyydetty 25.5.2021 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty lausuntoa myös kaupunkiympäristölautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mari Stycz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
mari.stycz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano